

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.5.2018
COM(2018) 322 final

2018/0132 (APP)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Art. 312 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („Traktat”) stanowi, że przyjęte jednomyślnie rozporządzenie Rady określa wieloletnie ramy finansowe („WRF”). Ramy finansowe *określają kwoty rocznych pułapów środków na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków oraz rocznego pułapu środków na płatności, a także zawierają wszelkie inne postanowienia wymagane dla prawidłowego prowadzenia rocznej procedury budżetowej.*

Pierwsze wieloletnie ramy finansowe (zwane wówczas perspektywą finansową) przyjęto trzydzieści lat temu wraz z przepisami dotyczącymi współpracy międzyinstytucjonalnej i dyscypliny budżetowej¹. Te oraz kolejne ramy finansowe umożliwiły ulepszenie i usprawnienie corocznej procedury budżetowej oraz współpracy między instytucjami przy jednoczesnym zwiększeniu dyscypliny budżetowej oraz przewidywalności finansowania programów wieloletnich i inwestycji.

Wprowadzając wieloletnie ramy finansowe do prawa pierwotnego Unii, w Traktacie uznano ich znaczenie jako zasadniczego elementu struktury przepisów dotyczących budżetu Unii Europejskiej.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 przyjęto dnia 2 grudnia 2013 r.². W tym samym dniu Parlament Europejski, Rada i Komisja zatwierdziły Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami³. Rozporządzenie w sprawie WRF poddano rewizji w 2015 r.⁴ zgodnie z przepisami art. 19, aby uwzględnić opóźnienia w programowaniu w odniesieniu do funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, oraz ponownie, dnia 20 czerwca 2017 r.⁵, po jego przeglądzie śródkresowym.

W niniejszym uzasadnieniu skupiono się na elementach, które są nowe lub które Komisja proponuje zmienić w porównaniu z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie WRF; odnosi się to zarówno do wniosku w sprawie rozporządzenia określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 („rozporządzenie w sprawie WRF”), jak i projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami⁶ („projekt porozumienia międzyinstytucjonalnego”).

We wnioskach jako datę rozpoczęcia stosowania przepisów wyznacza się dzień 1 stycznia 2021 r.; wnioski przedstawia się w odniesieniu do Unii składającej się z 27 państw członkowskich, zgodnie z notyfikacją dokonaną przez Zjednoczone Królestwo informującą o jego zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, którą Rada Europejska otrzymała dnia 29 marca 2017 r.

¹ Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie dyscypliny budżetowej i poprawy procedury budżetowej podpisane przez Parlament, Radę oraz Komisję w dniu 29 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 185 z 15.7.1988, s. 33).

² Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.

³ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

⁴ Dz.U. L 103 z 22.4.2015, s. 1.

⁵ Dz.U. L 163 z 24.6.2017, s. 1.

⁶ COM(2018)323 z 2.5.2018.

2. NOWY I NOWOCZESNY BUDŻET

2.1. Główne wytyczne polityczne

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie WRF oraz projekt porozumienia międzyinstytucjonalnego są zgodne z zasadami i głównymi celami politycznymi wyznaczonymi w komunikacie Komisji pt. „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni: Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027”, przyjętym dnia 2 maja 2018 r.⁷ („komunikat w sprawie WRF”), w szczególności w odniesieniu do okresu ich obowiązywania, struktury odzwierciedlającej priorytety polityczne, potrzeby większej elastyczności oraz kwot przewidzianych w samych wieloletnich ramach finansowych.

2.2. Struktura WRF i pułapy w nich określone

Struktura „działów” wydatków w WRF odzwierciedla wniosek o uproszczenie i zwiększenie przejrzystości budżetu oraz o położenie w nim głównego nacisku na jasno określone priorytety polityczne. Szczegółowy opis struktury i polityk, które mają wchodzić w zakres poszczególnych działów, zawarto w komunikacie w sprawie WRF.

WRF są podzielone na siedem działów i trzy poddziały: „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” w dziale II, „Wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie” w dziale III oraz „Wydatki administracyjne instytucji” w dziale VII (zob. tabela w załączniku do niniejszego rozporządzenia).

Aby wspierać realizację priorytetów Unii wyznaczonych dla UE-27 oraz uwzględnić włączenie Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu Unii, Komisja wnioskuje o zapisanie w WRF na lata 2021–2027 pułapu zobowiązań na poziomie 1 134,6 mld EUR w cenach stałych z 2018 r., co stanowi 1,11 % DNB UE, oraz odpowiadającego mu pułapu płatności na poziomie 1 104,8 mld EUR w cenach stałych z 2018 r., co stanowi 1,08 % DNB UE.

Wraz z niniejszym wnioskiem Komisja przedstawia pakiet legislacyjny dotyczący reformy systemu zasobów własnych Unii, obejmujący wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej⁸, w którym zakłada się m.in. podwyższenie pułapu rocznych wezwań do przekazania zasobów własnych z przeznaczeniem na płatności do 1,29 % DNB, oraz 1,35 % DNB w przypadku zobowiązań. To zwiększenie odzwierciedla wyższe potrzeby w zakresie płatności w związku z włączeniem Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu oraz finansowaniem nowych priorytetów, przy jednoczesnym zachowaniu wystarczającego marginesu bezpieczeństwa, aby zapewnić Unii możliwość wywiązania się – w każdych warunkach – ze swoich zobowiązań finansowych.

2.3. Elastyczność

Ramy finansowe mają zapewniać dyscyplinę budżetową, ale jednocześnie muszą dopuszczać odpowiedni poziom elastyczności, który będzie umożliwiał Unii efektywną alokację zasobów i szybkie działanie w obliczu nieprzewidzianych okoliczności i sytuacji wyjątkowych.

W początkowym okresie obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 Unia stanęła w obliczu nieprzewidzianych wyzwań na bezprecedensową skalę, które wynikały z braku stabilności w państwach sąsiadujących i pociągały za sobą zagrożenia dla bezpieczeństwa oraz masowe przepływy migracyjne. W celu pozyskania dodatkowych środków finansowych na działania, które podejmowano, aby poradzić sobie z tymi wyzwaniami, intensywnie wykorzystywano elastyczność, jaką dopuszczają WRF, w szczególności przez uruchomienie instrumentów szczególnych ustanowionych w ramach

⁷ COM(2018)321 z 2.5.2018.

⁸ COM(2018)325 z 2.5.2018.

rozporządzenia w sprawie WRF. Umożliwiło to Unii podejmowanie zdecydowanych działań, ale elastyczność budżetu została wystawiona na ciężką próbę.

W związku z tym w 2016 r. w ramach śródkresowego przeglądu/rewizji WRF na lata 2014–2020⁹ szczegółowo przeanalizowano funkcjonowanie mechanizmów zapewniających elastyczność i w ramach rewizji rozporządzenia w sprawie WRF przeprowadzonej w 2017 r. wprowadzono dodatkowe udoskonalenia.

Na stopień elastyczności ram finansowych lub ich sztywność ma wpływ wiele czynników, takich jak długość okresu objętego ramami finansowymi, liczba i struktura działań wydatków, udział wydatków UE wstępnie przydzielonych państwom członkowskim i regionom lub wstępnie określonych w „kwotach odniesienia” w prawodawstwie podlegającym procedurze współdecyzji, marginesy dostępne w ramach każdego pułapu wydatków oraz marginesy pozostawione między pułapami ram finansowych a pułapem zasobów własnych. Podczas przygotowywania wniosków dotyczących kolejnych ram finansowych Komisja wzięła te elementy pod uwagę.

Z przyczyn podanych w komunikacie w sprawie WRF elastyczność budżetowa będzie w jeszcze większym stopniu niż dotychczas jedną z podstawowych zasad, na których będą opierać się kolejne wieloletnie ramy finansowe. W oparciu o innowacyjne przepisy już wprowadzone do WRF na lata 2014–2020 w przyszłości należy skoncentrować się na konsolidacji, wzmocnieniu i usprawnieniu mechanizmów elastyczności, aby stworzyć bardziej elastyczne ramy, a jednocześnie zapewnić stabilność, jaka wynika z ram wieloletnich.

Komisja proponuje zatem wprowadzenie do rozporządzenia w sprawie WRF oraz projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego następujących przepisów zapewniających elastyczność:

1. Maksymalizacja wykorzystania pułapów wydatków dzięki określonej i jak największej elastyczności między poszczególnymi działami i latami: oprócz utrzymania wystarczającego poziomu nieprzydzielonych marginesów Komisja proponuje wykorzystanie w pełni mechanizmu wprowadzonego w obowiązujących ramach finansowych, jakim jest łączny margines na płatności. Jako nowe rozwiązanie proponuje zwiększenie i poszerzenie zakresu istniejącego łącznego marginesu na zobowiązania, aby ustanowić „rezerwę Unii” finansowaną z marginesów, które pozostały dostępne w ramach pułapów zobowiązań z poprzedniego roku budżetowego, a także ze środków finansowych, na które zaciągnięto zobowiązania z budżetu UE, ale które ostatecznie nie zostały wydane na realizację programów UE i zostały umorzone. Ponadto przewiduje się zachowanie marginesu na nieprzewidziane wydatki jako instrumentu do wykorzystania w ostateczności.
2. Aby zwiększyć elastyczność w ramach działań proponuje się zwiększyć z 10 % do 15 % dopuszczalną różnicę w stosunku do orientacyjnych kwot określonych w programach przyjętych w zwykłej procedurze ustawodawczej.
3. W odniesieniu do **instrumentów szczególnych**, które umożliwiają zapisanie środków w budżecie poza pułapami określonymi w WRF, należy doprecyzować, że ma to zastosowanie zarówno w przypadku uruchomionych środków na zobowiązania, jak i środków na płatności. Ponadto:

⁹ Śródkresowy przegląd/rewizja wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020: Budżet UE ukierunkowany na wyniki, COM(2016)603final z 14.9.2016.

- a) zrewidowano zakres instrumentów szczególnych, takich jak Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji i rezerwa na pomoc nadzwyczajną, a w stosownych przypadkach zakres ten poszerzono (np. aby umożliwić uruchomienie środków z rezerwy na pomoc nadzwyczajną w sytuacjach wyjątkowych na terenie Unii), a oprócz tego usprawniono procedury uruchamiania środków finansowych;
- b) proponuje się zwiększyć maksymalne kwoty dostępne w każdym roku na Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, Fundusz Solidarności Unii Europejskiej, rezerwę na pomoc nadzwyczajną oraz instrument elastyczności. Ponadto instrument elastyczności powinien także umożliwiać zagospodarowanie niewykorzystanej części rocznych kwot rezerwy na pomoc nadzwyczajną, jak ma to obecnie miejsce w przypadku Funduszu Solidarności Unii Europejskiej i Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.

2.4. Dostosowania, przegląd i rewizja WRF

Kwoty w ramach finansowych na lata 2021–2027 podano w cenach z 2018 r. Utrzymuje się procedurę dostosowania technicznego ram oraz deflator na poziomie 2 %. Roczne dostosowanie techniczne obejmuje także obliczenia kwot związanych z łącznym marginesem na płatności, łącznym marginesem na zobowiązania („rezerwa Unii”), instrumentem elastyczności oraz marginesem na nieprzewidziane wydatki, zgodnie z przepisami dotyczącymi maksymalnych kwot rocznych oraz przeniesień niewykorzystanych kwot wynikających z lat poprzednich, przewidzianych w rozporządzeniu. Informacje o wynikach dostosowań należy przekazać władzy budżetowej przed rozpoczęciem procedury budżetowej dotyczącej roku n+1.

Dostosowania pułapów WRF mogą być także konieczne w innych okolicznościach. Na przykład wówczas, kiedy trzeba umożliwić ponowne wprowadzenie do budżetu zobowiązań w przypadku przyjęcia z opóźnieniem nowych zasad lub programów objętych zarządzaniem dzielonym lub kiedy trzeba dostosować pulę środków finansowych na politykę spójności do najbardziej aktualnych statystyk w odniesieniu do metody alokacji. Może to być konieczne także wówczas, gdy trzeba umożliwić ponowne wprowadzenie środków do budżetu w następstwie zniesienia środków zawieszających, które mogły zostać wprowadzone decyzją przyjętą na mocy szczegółowych aktów podstawowych wiążących skuteczność funduszy z należytym zarządzaniem gospodarczym lub ochroną budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich.

Właściwe wydaje się utrzymanie przepisów określających, w których przypadkach powinna być przewidziana rewizja WRF (rewizja Traktatów mająca wpływ na budżet, rozszerzenie Unii, ponowne zjednoczenie Cypru).

Śródkresowy przegląd WRF przewidywany jest na koniec 2023 r. Przeglądowi temu mogą towarzyszyć, w stosownych przypadkach, odpowiednie wnioski dotyczące rewizji rozporządzenia.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1. Rozporządzenie określające wieloletnie ramy finansowe

Podobnie jak w obowiązującym rozporządzeniu 1311/2013, przepisy projektu rozporządzenia w sprawie WRF pogrupowano w rozdziały. Zmieniono kolejność niektórych przepisów, aby ułatwić zapoznanie się z tekstem.

Rozdział 1 – Przepisy ogólne

Artykuł 1 – Wieloletnie ramy finansowe

W art. 1 określono okres obowiązywania wieloletnich ram finansowych, który wynosi siedem lat (od 2021 do 2027 r.), a uzasadnienie tego przedstawiono w komunikacie w sprawie WRF.

Artykuł 2 – Przestrzeganie pułapów WRF

Art. 2 ustęp pierwszy zawiera odesłanie do załącznika, w którym znajduje się tabela z pułapami wieloletnich ram finansowych, oraz przepis nakładający na instytucje obowiązek przestrzegania pułapów podczas procedury budżetowej zgodnie z postanowieniami Traktatu.

Przewidziano w nim także możliwość dostosowania pułapu wydatków związanych z rynkiem i płatności bezpośrednich zgodnie z zasadami elastyczności pomiędzy obydwoma filarami wspólnej polityki rolnej (WPR) określonymi w przepisach z zakresu WPR.

Ustęp drugi zawiera przepisy ogólne wprowadzające instrumenty szczególne, które zdefiniowano bardziej szczegółowo w rozdziale 3 projektu rozporządzenia (art. 9–14), przy czym instrumenty te nie są objęte wieloletnimi ramami finansowymi, a ich finansowanie w określonych okolicznościach zapewnia się poza pułapami wieloletnich ram finansowych, zarówno jeżeli chodzi o środki na zobowiązania, jak i odpowiadające im środki na płatności. Aby utrzymać obecny poziom elastyczności oraz rolę instytucji w uruchamianiu tych instrumentów, w projekcie porozumienia międzyinstytucjonalnego uwzględniono procedury mające zastosowanie do ich uruchamiania.

Ustęp trzeci stanowi powtórzenie art. 3 ust. 3 w obecnym brzmieniu, który jednocześnie dostosowano do definicji pomocy finansowej na rzecz państw członkowskich zawartej w tytule X rozporządzenia finansowego¹⁰. Obejmuje ona wszelkie pożyczki, jakie mogą być udzielane państwom członkowskim w ramach instrumentu wsparcia bilansu płatniczego¹¹ oraz europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej¹², a także nowego Europejskiego Instrumentu Stabilizacji Inwestycji, w ramach którego dostępne są pożyczki dla państw członkowskich doświadczających poważnych wstrząsów asymetrycznych. Utrzymuje się zasadę, że jeżeli gwarantowana pożyczka udzielona w ramach pomocy finansowej na rzecz państw członkowskich musi zostać spłacona ze środków z budżetu Unii, takie potencjalne wydatki powinny być wyłączone z ram finansowych (tzn. odpowiednie kwoty zostałyby uruchomione poza pułapami wieloletnich ram finansowych).

Właściwym pułapem ograniczającym zdolność Unii do gwarantowania pożyczek z budżetu Unii jest pułap zasobów własnych, a nie pułap WRF.

Artykuł 3 – Przestrzeganie pułapu zasobów własnych

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 4 obowiązującego rozporządzenia. Przestrzeganie pułapu zasobów własnych musi być zapewnione w odniesieniu do każdego roku. Gdyby pułapy środków na płatności skutkowały stawką poboru zasobów własnych, która przekraczałaby pułap zasobów własnych, pułapy określone w ramach finansowych należy skorygować.

Rozdział 2 – Dostosowania WRF

Artykuł 4 – Łączny margines na płatności

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr [XXX/201X] z dnia [...] r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L [...] z [...], s.[...]).

¹¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 332/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. ustanawiające instrument średnioterminowej pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s.1).

¹² Rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej (Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1).

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 5 obowiązującego rozporządzenia w odniesieniu do lat 2022–2027; nie przewiduje się w nim jednak żadnych ograniczeń co do kwoty dostosowania pułapów, aby zapewnić określoną i jak największą elastyczność.

Artykuł 5 – Dostosowania techniczne

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 6 obowiązującego rozporządzenia. Kwoty w ramach finansowych podano w cenach z 2018 r. Utrzymuje się procedurę rocznego dostosowania technicznego ram oraz deflator na poziomie 2 %. W ust. 1 zmienia się kolejność liter d)–f), aby odzwierciedlić kolejność artykułów w rozdziale 3.

Artykuł 6 – Dostosowanie pul środków finansowych na politykę spójności

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 7 obowiązującego rozporządzenia w odniesieniu do dostosowania pul środków finansowych na politykę spójności w oparciu o najbardziej aktualne dane statystyczne, z wyjątkiem przeglądu kwalifikowalności w przypadku Funduszu Spójności. Wprowadzone zmiany odzwierciedlają harmonogram przyjęty dla WRF na lata 2021–2027.

Artykuł 7 – Dostosowania dotyczące środków związanych z należyтым zarządzaniem gospodarczym lub z ochroną budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich

W odniesieniu do warunkowości makroekonomicznej artykuł ten stanowi powtórzenie art. 8 obowiązującego rozporządzenia. Proponuje się rozszerzenie tego mechanizmu w celu dostosowania pułapów WRF w razie zniesienia środków związanych z ochroną budżetu Unii wprowadzonych w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich¹³. W obu sytuacjach proponuje się, aby maksymalny okres, w którym dopuszcza się ponowne zapisanie w budżecie zawieszonych zobowiązań, wynosił n+2 lata.

Artykuł 8 – Dostosowanie w następstwie nowych zasad lub programów w ramach zarządzania dzielonego

W przypadku przyjęcia z opóźnieniem nowych zasad lub programów objętych zarządzaniem dzielonym proponuje się dokonywanie modyfikacji pułapów metodą dostosowania technicznego a nie metodą rewizji, jak ma to miejsce obecnie (art. 19 obowiązującego rozporządzenia w sprawie WRF), gdyż zasadniczo modyfikacja ta ma charakter automatyczny i mechaniczny, i musi zostać dokonana szybko, aby ułatwić dokończenie procesu programowania. Proponuje się przeniesienie środków przydzielonych, ale niewykorzystanych w 2021 r. w równych częściach na cztery kolejne lata (2022–2025).

Rozdział 3 – Instrumenty szczególne

Zmieniono kolejność, w której wymienia się instrumenty szczególne, aby na początku uwzględnić dwa instrumenty szczególne (Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji i Fundusz Solidarności Unii Europejskiej) związane ze szczegółowymi aktami podstawowymi. W rozporządzeniu i projekcie porozumienia międzyinstytucjonalnego uproszczono przepisy dotyczące uruchamiania tych instrumentów, biorąc pod uwagę przepisy, które są już zawarte w szczegółowych sektorowych aktach podstawowych oraz w rozporządzeniu finansowym.

Artykuł 9 – Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 12 obowiązującego rozporządzenia. Cele i zakres Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji zostaną określone w szczegółowym

¹³ COM(2018)324 z 2.5.2018.

akcie podstawowym (rozporządzenie (UE) XXXX/XX¹⁴). Maksymalna kwota roczna zostaje zwiększona do 200 mln EUR (w cenach z 2018 r.).

Artykuł 10 – Fundusz Solidarności Unii Europejskiej

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 10 obowiązującego rozporządzenia. Cele i zakres Funduszu Solidarności Unii Europejskiej określono w szczegółowym akcie podstawowym (rozporządzenie (WE) nr 1024/2002 zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 661/2014 z dnia 15 maja 2014 r.), w odniesieniu do którego nie proponuje się żadnych zmian. Maksymalna kwota roczna zostaje zwiększona do 600 mln EUR (w cenach z 2018 r.).

Artykuł 11 – Rezerwa na pomoc nadzwyczajną

Niniejszy artykuł odpowiada art. 9 obowiązującego rozporządzenia. Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia w razie potrzeby możliwości dynamicznego korzystania z budżetu Unii, a także nowe wyzwania, przed jakimi stała i w dalszym ciągu staje Unia, proponuje się rozszerzenie zakresu rezerwy na pomoc nadzwyczajną, tak by obejmowała on operacje na terenie UE, dzięki czemu dostępny będzie wspólny mechanizm umożliwiający przekazanie dodatkowych środków finansowych na działania UE podejmowane w następstwie wszelkiego rodzaju kryzysów (klęski żywiołowe, sytuacje wyjątkowe w związku z zarządzaniem migracjami, nadzwyczajne sytuacje humanitarne, epidemie zagrażające zdrowiu itp.) na wszystkich obszarach geograficznych. Aby jak najbardziej zwiększyć możliwość skorzystania ze środków z rezerwy budżetowej UE w razie nagłej potrzeby, nie przeznacza się ich na określone cele ani priorytety w ramach określonych programów. W ciągu roku miałyby zastosowanie jednak czasowe ograniczenia, aby zapewnić zdolność reagowania na kryzysy zewnętrzne lub wewnętrzne w dowolnym momencie oraz możliwość uruchomienia środków finansowych na zaspokojenie potrzeb, które mogą wystąpić pod koniec roku. Maksymalna kwota roczna zostaje zwiększona do 600 mln EUR (w cenach z 2018 r.).

Artykuł 12 – Łączny margines na zobowiązania (rezerwa Unii)

Niniejszy artykuł odpowiada art. 14 obowiązującego rozporządzenia. Oprócz marginesów pozostawionych poniżej pułapów zobowiązań określonych w WRF na rok n-1, mających zastosowanie już w 2022 r., proponuje się, aby począwszy od 2023 r. zasoby w ramach łącznego marginesu na zobowiązania („rezerwa Unii”) zostały zwiększone o kwoty odpowiadające środkom umorzonym z roku n-2, z wyjątkiem środków umorzonych udostępnionych ponownie na podstawie zasad szczegółowych określonych w art. [15] rozporządzenia finansowego. Przepisy dotyczące uruchomienia pozostają takie same jak w przypadku obecnego łącznego marginesu na zobowiązania.

Artykuł 13 – Instrument elastyczności

Niniejszy artykuł odpowiada art. 11 obowiązującego rozporządzenia. Maksymalna kwota roczna zostaje zwiększona do 1 mld EUR (w cenach z 2018 r.). Ponadto proponuje się dodanie do instrumentu elastyczności niewykorzystanych kwot z rezerwy na pomoc nadzwyczajną, które wygasły w roku poprzednim, jak zostało to już przewidziane w przepisach obowiązującego rozporządzenia w odniesieniu do Funduszu Solidarności Unii Europejskiej oraz Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji. Informacje o obliczeniu kwot dostępnych w obrębie instrumentu elastyczności będą w dalszym ciągu przekazywane w ramach rocznego dostosowania technicznego określonego w art. 5.

Artykuł 14 – Margines na nieprzewidziane wydatki

¹⁴ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 13 obowiązującego rozporządzenia.

Rozdział 4 – Przegląd i rewizja WRF

Artykuł 15 – Rewizja WRF

Brzmienie niniejszego artykułu odpowiada brzmieniu art. 17 obowiązującego rozporządzenia. Uproszczono tekst ust. 3 w odniesieniu do analizy możliwości przegrupowania środków w ramach odpowiedniego działu WRF.

Artykuł 16 – Śródokresowy przegląd WRF

Niniejszy artykuł odpowiada art. 2 obowiązującego rozporządzenia. Proponuje się, że do końca 2023 r. Komisja przedstawi przegląd funkcjonowania WRF, któremu będą towarzyszyć stosowne wnioski dotyczące pozostałej części okresu, m.in. wniosek dotyczący rewizji WRF (art. 15 ust. 1).

Artykuł 17 – Rewizja związana z wykonaniem

Brzmienie niniejszego artykułu odpowiada brzmieniu art. 18 obowiązującego rozporządzenia. Zrezygnowano z ogólnej zasady dotyczącej terminu przyjęcia rewizji, aby nie ograniczać w czasie możliwości rewizji WRF na podstawie wykonania, gdyby zaszła taka potrzeba.

Artykuł 18 – Rewizja WRF w przypadku rewizji Traktatów

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 20 obowiązującego rozporządzenia.

Artykuł 19 – Rewizja WRF w przypadku rozszerzenia Unii

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 21 obowiązującego rozporządzenia.

Artykuł 20 – Rewizja WRF w przypadku ponownego zjednoczenia Cypru

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 22 obowiązującego rozporządzenia.

Rozdział 5 – Wkład w finansowanie dużych projektów

Artykuł 21 – Wkład w finansowanie dużych projektów

Niniejszy artykuł odpowiada art. 16 obowiązującego rozporządzenia. Proponuje się utrzymanie na lata 2021–2027 przepisów określających maksymalne kwoty wkładów z budżetu Unii przeznaczonych na duże projekty infrastrukturalne, które są finansowane w ramach pułapów WRF, ale których okres realizacji wykracza poza okres ram finansowych.

Dotyczyłoby to dużych projektów w ramach proponowanego Europejskiego programu kosmicznego, a także międzynarodowego eksperymentalnego reaktora termojądrowego (ITER).

W proponowanym przepisie proponuje się zatem wyodrębnienie kwoty, jaka będzie dostępna w WRF na lata 2021–2027. Akty ustawodawcze dotyczące wyżej wymienionych programów muszą być zgodne z przepisami finansowymi zawartymi w niniejszym rozporządzeniu.

Rozdział 6 – Współpraca międzyinstytucjonalna w procedurze budżetowej

Artykuł 22 – Współpraca międzyinstytucjonalna w procedurze budżetowej

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 23 obowiązującego rozporządzenia.

Artykuł 23 – Jedność budżetu

Niniejszy artykuł stanowi powtórzenie art. 24 obowiązującego rozporządzenia.

Rozdział 7 – Przepisy końcowe

Artykuł 24 – Przejście do następnych wieloletnich ram finansowych

Brzmienie niniejszego artykułu odpowiada brzmieniu art. 25 obowiązującego rozporządzenia. Zobowiązuje on Komisję do przedstawienia nowych ram finansowych przed dniem 1 lipca 2025 r.

Zasady na wypadek niezgodnienia nowych ram finansowych przed końcem obowiązywania ram finansowych będących przedmiotem rozporządzenia zawarte są w prawie pierwotnym (art. 312 ust. 4 TFUE) i nie ma konieczności ich powtarzania w rozporządzeniu. Przypomina się o nich w motywie 15.

Artykuł 25 – Wejście w życie

W ostatnim artykule projektu rozporządzenia w sprawie WRF określono datę wejścia w życie i datę rozpoczęcia stosowania rozporządzenia. Porozumienie międzyinstytucjonalne powinno wejść w życie w tym samym dniu, ponieważ te dwa akty prawne wzajemnie się uzupełniają.

3.2. Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami

Wprowadzenie – pkt 1–6 projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego

W części wprowadzającej projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego zawarto odniesienie do Traktatu (art. 295), zapis o wiążącym charakterze porozumienia, jego spójności z innymi aktami prawnymi związanymi z wieloletnimi ramami finansowymi i procedurą budżetową, opisano strukturę porozumienia oraz określono datę jego wejścia w życie (taką samą jak w przypadku rozporządzenia w sprawie WRF).

Część ta stanowi powtórzenie pkt 1–6 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Część I - przepisy dotyczące ram finansowych

A. Przepisy dotyczące ram finansowych

Pkt 7 porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczy marginesów poniżej pułapów. W rozporządzeniu w sprawie WRF dla wszystkich działów określa się pułapy, które muszą być przestrzegane podczas każdej rocznej procedury budżetowej, zgodnie z wymogami Traktatu. Należy jednak zachować praktykę mającą na celu zapewnienie w jak największym stopniu dostatecznych marginesów poniżej pułapów. Stanowi ona element współpracy międzyinstytucjonalnej oraz dobrej woli instytucji w procedurze budżetowej. Przepis ten zachowano bez zmian w stosunku do pkt 8 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego, z wyjątkiem odniesienia do poddziału „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”, gdyż nie proponuje się go w nowej strukturze WRF.

Pkt 8 zawiera przepis umożliwiający aktualizację prognozy dotyczącej środków na płatności po 2027 r. w czwartym roku obowiązywania WRF zgodnie z obecną praktyką i pkt 9 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego.

B. Przepisy dotyczące instrumentów szczególnych

Pkt 9–13 odpowiadają pkt 10–14 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego i zawierają przepisy określające procedury mające zastosowanie do uruchomienia następujących instrumentów szczególnych, które określono w rozporządzeniu w sprawie WRF: Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, Funduszu Solidarności Unii Europejskiej, rezerwy na pomoc nadzwyczajną, instrumentu elastyczności i marginesu na nieprzewidziane wydatki. Kolejność przepisów zmieniono, aby odzwierciedlić kolejność przyjętą w projekcie rozporządzenia w sprawie WRF.

Treść przepisów zmieniono, aby:

- dostosować zasady głosowania wymagane do uruchomienia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, Funduszu Solidarności Unii Europejskiej oraz instrumentu elastyczności do zasad mających zastosowanie do przyjęcia budżetu UE na podstawie art. 314 TFUE;
- uprościć i ujednolicić tekst w przypadkach, gdy przepisy szczegółowe są już zawarte w rozporządzeniu finansowym lub odpowiednim sektorowym akcie podstawowym: zasady mające zastosowanie do przesunięć (Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji i rezerwa na pomoc nadzwyczajną), decyzja o uruchomieniu (Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji i Fundusz Solidarności Unii Europejskiej).

Część II - poprawa współpracy międzyinstytucjonalnej w trakcie procedury budżetowej

A. Procedura współpracy międzyinstytucjonalnej

Pkt 14 zawiera odniesienie do szczegółów współpracy międzyinstytucjonalnej w trakcie procedury budżetowej przedstawionych w załączniku do porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Pkt 15 dotyczący przejrzystości budżetu zachowuje brzmienie pkt 16 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego, z modyfikacjami w celu uwzględnienia sprawozdań, do których odnoszą się szczegółowe przepisy zawarte obecnie w rozporządzeniu finansowym (np. fundusze powiernicze, o których mowa w art. 41 ust. 6 i art. 252, 5-letnia prognoza wpływów i wy支ywów, o której mowa w art. 247 ust. 1 lit. c)). W tekście wprowadzono również zmiany odzwierciedlające wniosek dotyczący włączenia Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu Unii począwszy od 2021 r. Sprawozdawczość dotycząca Europejskiego Funduszu Rozwoju na podstawie pkt 15 porozumienia międzyinstytucjonalnego powinna zatem odnosić się jedynie do kwestii pozostających do uwzględnienia z poprzednich Europejskich Funduszy Rozwoju.

B. Włączenie przepisów finansowych do aktów ustawodawczych

Utrzymuje się przepisy obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego. Aby zwiększyć elastyczność w ramach działów (pkt 16), proponuje się zwiększyć z 10 % do 15 % dopuszczalne odstępstwo od kwot określonych w aktach ustawodawczych. Przepis ten nie ma zastosowania do kwoty wstępnie przydzielonej państwom członkowskim na cały okres obowiązywania ram finansowych ani do dużych projektów, o których mowa w art. 21 rozporządzenia w sprawie WRF.

Pkt 17 został przeredagowany, aby dostosować terminologię do TFUE. Skreśla się odniesienie do wspólnej deklaracji Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji z dnia 4 marca 1975 r., gdyż jest już nieaktualne.

C. Wydatki dotyczące umów w sprawie połowów

Utrzymuje się brzmienie przepisów obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczących współpracy i przekazywania informacji związanych ze sprawami budżetowymi w odniesieniu do umów w sprawie połowów; wyjątek stanowi uwzględnienie faktu, że ponieważ pozabudżetowa kwestia udziału w konferencjach, podczas których negocjowane są międzynarodowe porozumienia w sprawie połowów, została już uregulowana w pkt 25 i 26 Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską z dnia 20 października 2010 r.¹⁵, lepiej jest unikać zamieszczania w porozumieniu międzyinstytucjonalnym tekstu równoległego.

¹⁵ Dz.U. L 304 z 20.11.2010, s. 47.

D. Finansowanie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Pkt 20 stanowi powtórzenie pkt 23 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Brzmienie pkt 21 stanowi w dużej mierze powtórzenie brzmienia pkt 24 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego, przy czym zmieniono kolejność akapitów i doprecyzowano terminologię („operacje” zamiast „instrumentów”). Usuwa się odniesienie do rezerwy na pomoc nadzwyczajną, mając na uwadze, że rozszerzony zakres jej wykorzystania zaproponowany w art. 11 projektu rozporządzenia w sprawie WRF nadal będzie umożliwiał uruchomienie rezerwy na pomoc nadzwyczajną w celu zasilenia, w razie pilnej potrzeby, budżetu wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

W pkt 22 proponuje się wyznaczenie stałego terminu (30 listopada każdego roku) na uzgodnienie rocznego harmonogramu wspólnych spotkań konsultacyjnych, które mają być organizowane w kolejnym roku w ramach regularnego dialogu między Parlamentem Europejskim a Wysokim Przedstawicielem.

E. Zaangażowanie instytucji w zakresie kwestii dotyczących polityki rozwojowej

Przepis zawarty w pkt 23 zostaje zmieniony, aby uwzględnić proponowane włączenie Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu Unii.

Część III – należyte zarządzanie finansami w ramach funduszy UE

Skreśla się pkt 28 i 29 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego, które dotyczą wspólnego zarządzania i rocznego sprawozdania oceniającego przewidzianego w art. 318 TFUE, ponieważ sprawozdania te wchodzą teraz w zakres przepisów szczegółowych rozporządzenia finansowego (odpowiednio art. 41 ust. 3 lit. g) i art. 247 ust. 1 lit. e)).

Pkt 24 dotyczący programowania finansowego stanowi powtórzenie pkt 30 obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego, z modyfikacjami w celu dostosowania dat do dat określonych w art. 41 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

Sekcja B dotycząca agencji i szkół europejskich (pkt 25–28) pozostaje niezmienną w stosunku do obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Załącznik – Współpraca międzyinstytucjonalna w trakcie procedury budżetowej

Przepisy zawarte w tym załączniku pozostają niezmienione w stosunku do obowiązującego porozumienia międzyinstytucjonalnego, gdyż okazały się dobrą podstawą współpracy między instytucjami; wyjątek stanowią dwie modyfikacje:

- tekst pkt 9 w odniesieniu do listów w sprawie poprawek do projektu budżetu zostaje dostosowany do brzmienia art. 42 rozporządzenia finansowego;
- aby odzwierciedlić obecną praktykę oraz dostosować brzmienie do pkt 20 załącznika określenie „możliwość wykonania” zastępuje się słowem „wykonalność”.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY**określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 312,
uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
w szczególności jego art. 106a,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego¹⁶,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu przewidywalności przy przygotowywaniu i realizacji inwestycji średnioterminowych, okres obowiązywania wieloletnich ram finansowych (WRF) należy określić na siedem lat począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r.
- (2) Roczne pułapy środków na zobowiązania według kategorii wydatków oraz roczne pułapy środków na płatności określone przepisami WRF muszą być zgodne z mającymi zastosowanie pułapami zobowiązań i zasobów własnych, określonymi zgodnie z decyzją Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej przyjętą zgodnie z art. 311 TFUE akapit trzeci.
- (3) Jeżeli konieczne jest uruchomienie gwarancji udzielonych w ramach budżetu ogólnego Unii w odniesieniu do pomocy finansowej na rzecz państw członkowskich zatwierdzonej zgodnie z art. [208 ust. 1] rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr [xxx/201x] r.¹⁷ („rozporządzenie finansowe”), niezbędną kwotę należy uruchomić poza pułapami środków na zobowiązania i środków na płatności określonymi w WRF, przestrzegając jednocześnie pułapu zasobów własnych.
- (4) W WRF nie należy uwzględniać pozycji budżetu finansowanych z dochodów przeznaczonych na określony cel w rozumieniu rozporządzenia finansowego.
- (5) Ramy finansowe należy określić w cenach z 2018 r. Należy także ustalić zasady dotyczące rocznych dostosowań technicznych WRF obejmujących ponowne obliczenie dostępnych pułapów i marginesów.

¹⁶ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr [XXX/201X] z dnia [...] r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L [...] z [...], s.[...]).

- (6) Należy wprowadzić określoną i jak największą możliwą elastyczność, aby umożliwić Unii wypełnianie jej zobowiązań zgodnie z art. 323 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
- (7) Następujące instrumenty szczególne są niezbędne, by umożliwić Unii podejmowanie działań w określonych nieprzewidzianych okolicznościach lub aby umożliwić finansowanie jasno określonych wydatków, których nie można sfinansować w ramach pułapów dostępnych dla jednego działu lub kilku działów określonych w WRF, tak by zapewnić sprawny przebieg procedury budżetowej: Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, Fundusz Solidarności Unii Europejskiej, rezerwa na pomoc nadzwyczajną, łączny margines na zobowiązania („rezerwa Unii”), instrument elastyczności i margines na nieprzewidziane wydatki. Rezerwa na pomoc nadzwyczajną nie ma na celu łagodzenia konsekwencji kryzysów związanych z rynkiem, które mają wpływ na produkcję lub dystrybucję rolną. Należy zatem wprowadzić szczegółowy przepis, w którym przewidziana będzie możliwość zapisania w budżecie poza pułapami określonymi w WRF środków na zobowiązania i odpowiadających im środków na płatności, gdy konieczne będzie skorzystanie z instrumentów szczególnych.
- (8) Pulę środków finansowych na politykę spójności dla poszczególnych krajów ustala się na podstawie danych statystycznych i prognoz wykorzystanych do przygotowania wniosku Komisji w sprawie niniejszego rozporządzenia z maja 2018 r. Biorąc pod uwagę niepewność prognoz oraz skutki dla państw członkowskich, wobec których zastosowanie ma górny limit środków, konieczne jest przeprowadzenie w okresie obowiązywania WRF przeglądu w celu porównania prognozowanych i rzeczywistych danych statystycznych, oraz – w przypadku znaczących różnic – umożliwienie dostosowania pul krajowych dla państw, których to dotyczy, oraz odpowiednich pułapów WRF.
- (9) Należy określić zasady na wypadek innych sytuacji, które mogą wymagać dostosowania WRF. Dostosowania te mogą być związane z przyjęciem z opóźnieniem nowych zasad lub programów objętych zarządzaniem dzielonym lub ze środkami związanymi z należytym zarządzaniem gospodarczym lub ochroną budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, przyjętymi zgodnie z odpowiednimi aktami podstawowymi.
- (10) Konieczne jest przeprowadzenie przeglądu funkcjonowania WRF w połowie okresu ich wdrażania. Wyniki tego przeglądu należy uwzględnić w ewentualnej rewizji niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do pozostałych lat obowiązywania WRF.
- (11) Trzeba uwzględnić możliwość rewizji WRF w przypadku rewizji Traktatów, ponownego zjednoczenia Cypru lub rozszerzenia Unii, a także w świetle wykonania budżetu.
- (12) Może zaistnieć konieczność rewizji niniejszego rozporządzenia w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych okoliczności, których nie da się uwzględnić w ramach pułapów określonych w WRF. Konieczne jest zatem wprowadzenie przepisów umożliwiających rewizję WRF w takich przypadkach.
- (13) Konieczne jest również wprowadzenie przepisów dotyczących szczegółowych zasad postępowania w przypadku dużych projektów infrastrukturalnych, których czas realizacji znacznie przekracza wyznaczony okres obowiązywania WRF. Konieczne jest wyznaczenie maksymalnych kwot wkładu z budżetu ogólnego Unii w te projekty,

co pozwoli zapewnić, by nie miały one żadnego wpływu na inne projekty finansowane z tego budżetu.

- (14) Konieczne jest wprowadzenie przepisów określających ogólne zasady współpracy międzyinstytucjonalnej w procedurze budżetowej.
- (15) Komisja powinna przedstawić wniosek w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych przed dniem 1 lipca 2025 r., by umożliwić instytucjom przyjęcie go z wystarczającym wyprzedzeniem przed wejściem w życie kolejnych wieloletnich ram finansowych. Zgodnie z art. 312 ust. 4 TFUE pułapy dotyczące ostatniego roku określone w niniejszym rozporządzeniu mają w dalszym ciągu zastosowanie, gdyby nowe ramy finansowe nie zostały przyjęte przed końcem okresu obowiązywania WRF określonych w niniejszym rozporządzeniu,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Artykuł 1 *Wieloletnie ramy finansowe*

Niniejsze rozporządzenie określa wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (WRF).

Artykuł 2 *Przestrzeganie pułapów WRF*

1. Parlament Europejski, Rada i Komisja podczas każdej procedury budżetowej oraz przy wykonywaniu budżetu na dany rok zachowują zgodność z rocznymi pułapami wydatków określonymi w załączniku („pułapy WRF”).

Podpułap dla działu III określony w załączniku ustala się bez uszczerbku dla elastyczności między dwoma filarami wspólnej polityki rolnej (WPR). Dostosowany pułap, który ma mieć zastosowanie do filara I WPR po przesunięciach środków między Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich a płatnościami bezpośrednimi, zostanie określony w odpowiednim akcie prawnym, a WRF zostaną odpowiednio dostosowane w drodze dostosowania technicznego przewidzianego w art. 5 niniejszego rozporządzenia.
2. Jeżeli konieczne jest wykorzystanie zasobów instrumentów szczególnych przewidzianych w art. 9–14, środki na zobowiązania i odpowiadające im środki na płatności zapisuje się w budżecie poza odpowiednimi pułapami WRF.
3. Jeżeli konieczne jest uruchomienie gwarancji w odniesieniu do pomocy finansowej na rzecz państw członkowskich zatwierdzonej zgodnie z art. [208 ust. 1] rozporządzenia UE nr [xxx/201x] r. („rozporządzenie finansowe”), niezbędną kwotę należy uruchomić poza pułapami określonymi w WRF.

Artykuł 3 *Przestrzeganie pułapu zasobów własnych*

1. W każdym roku w okresie objętym WRF obowiązuje zasada, że wymagana łączna kwota środków na płatności, po rocznym dostosowaniu i z uwzględnieniem wszelkich innych dostosowań i rewizji, jak również zastosowania art. 2 ust. 2 i 3, nie może skutkować taką stawką poboru zasobów własnych, która przekraczałaby pułap

zasobów własnych określony zgodnie z obowiązującą decyzją Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej przyjętą zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE (decyzja w sprawie zasobów własnych).

2. W razie potrzeby pułapy określone w WRF obniża się, aby zapewnić przestrzeganie pułapu zasobów własnych określonego zgodnie z obowiązującą decyzją w sprawie zasobów własnych.

Rozdział 2

Dostosowania WRF

Artykuł 4

Łączny margines na płatności

1. Co roku, począwszy od 2022 r., w ramach dostosowań technicznych, o których mowa w art. 5, Komisja dostosowuje pułap płatności dla lat 2022–2027 w górę o kwotę odpowiadającą różnicy między wykonanymi płatnościami a pułapem płatności na rok n-1 określonym w wieloletnich ramach finansowych.
2. Wszelkie dostosowania w górę zostaną w pełni skompensowane odpowiednim obniżeniem pułapu płatności na rok n-1.

Artykuł 5

Dostosowania techniczne

1. Każdego roku Komisja, działając z wyprzedzeniem w stosunku do procedury budżetowej dotyczącej roku n+1, dokonuje następujących dostosowań technicznych WRF:
 - a) przeszacowania (w cenach z roku n+1) pułapów oraz całkowitych kwot środków na zobowiązania i środków na płatności;
 - b) obliczenia marginesu dostępnego w ramach pułapu zasobów własnych określonego zgodnie z obowiązującą decyzją w sprawie systemu zasobów własnych;
 - c) obliczenia łącznego marginesu na płatności przewidzianego w art. 4;
 - d) obliczenia łącznego marginesu na zobowiązania („rezerwa Unii”) przewidzianego w art. 12;
 - e) obliczenia kwot, które mają zostać udostępnione na rzecz instrumentu elastyczności na podstawie art. 13 ust. 1 akapit drugi;
 - f) obliczenia bezwzględnej kwoty marginesu na nieprzewidziane wydatki przewidzianego w art. 14.
2. Dostosowania techniczne, o których mowa w ust. 1, są dokonywane na podstawie stałego deflatora w wysokości 2 % rocznie.
3. Komisja przekazuje wyniki dostosowań technicznych, o których mowa w ust. 1, i leżące u ich podstaw prognozy gospodarcze Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
4. Z zastrzeżeniem przepisów art. 6, 7 i 8, w stosunku do danego roku, nie można dokonywać żadnych dalszych dostosowań technicznych ani w ciągu tego roku, ani na zasadzie *ex post* w latach kolejnych.

Artykuł 6

Dostosowanie pul środków finansowych na politykę spójności

1. W 2024 r. Komisja – wraz z dostosowaniem technicznym na rok 2025 – dokona przeglądu łącznej kwoty środków przydzielonych wszystkim państwom członkowskim w obrębie celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” w ramach polityki spójności na lata 2025–2027, wykorzystując metodę alokacji określoną w odnośnym akcie podstawowym w oparciu o najbardziej aktualne w tym momencie dostępne statystyki oraz porównania – w odniesieniu do państw członkowskich, dla których środki ograniczono – między skumulowanym PKB danego kraju odnotowanym w latach 2021–2023 a łącznym PKB danego kraju oszacowanym w 2018 r. Komisja dostosowuje wspomnianą łączną kwotę przydzielonych środków, w każdym przypadku, w którym występuje łączna rozbieżność wynosząca ponad $\pm 5\%$.
2. Wymagane dostosowania zostają rozłożone równo na lata 2025–2027, a odpowiadające im pułapy określone w WRF zostają odpowiednio dostosowane. Pułapy środków na płatności również zostają odpowiednio dostosowane celem zapewnienia należytego rozłożenia w czasie w odniesieniu do środków na zobowiązania.
3. Łączny wynik netto dostosowań, o których mowa w ust. 2, niezależnie od tego czy będzie on dodatni, czy ujemny, nie może przekroczyć 4 mld EUR.

Artykuł 7

Dostosowania dotyczące środków związanych z należyтым zarządzaniem gospodarczym lub z ochroną budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich

W razie zniesienia, zgodnie z odpowiednimi aktami podstawowymi, środków zawieszających zobowiązania budżetowe dotyczące funduszy Unii w kontekście środków związanych z należyтым zarządzaniem gospodarczym lub z ochroną budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, kwoty odpowiadające zawieszonym zobowiązaniom zostają przeniesione na kolejne lata, a odpowiednie pułapy WRF zostają odpowiednio dostosowane.

Zawieszone zobowiązania z roku n nie mogą zostać ponownie zapisane w budżecie później niż w roku $n+2$.

Artykuł 8

Dostosowanie w następstwie nowych zasad lub programów w ramach zarządzania dzielonego

W przypadku przyjęcia po dniu 1 stycznia 2021 r. nowych zasad lub programów w ramach zarządzania dzielonego odnoszących się do funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz instrumentu na rzecz zarządzania granicami i wiz w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, kwoty odpowiadające środkom przydzielonym, ale niewykorzystanym w 2021 r., przenosi się w równych częściach na lata 2022–2025, dostosowując odpowiednio stosowne pułapy WRF.

Rozdział 3

Instrumenty szczególne

Artykuł 9

Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji

1. Środki Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, którego cele i zakres zostały określone w [rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr XXXX/XX¹⁸], nie mogą przekroczyć maksymalnej rocznej kwoty 200 mln EUR (w cenach z 2018 r.).
2. Środki Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji zapisuje się w budżecie ogólnym Unii jako rezerwę.

Artykuł 10

Fundusz Solidarności Unii Europejskiej

1. Środki Funduszu Solidarności Unii Europejskiej, którego cele i zakres zostały określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2012/2002¹⁹, nie mogą przekroczyć maksymalnej rocznej kwoty 600 mln EUR (w cenach z 2018 r.). W dniu 1 października każdego roku co najmniej jedna czwarta tej rocznej kwoty powinna pozostać dostępna na zaspokojenie potrzeb, które mogą powstać do końca roku. Część rocznej kwoty, która nie została wykorzystana w roku n, może zostać wykorzystana do roku n+1. W pierwszej kolejności wykorzystuje się część rocznej kwoty wynikającą z roku poprzedniego. Ta część rocznej kwoty z roku n, która nie zostanie wykorzystana w roku n+1, wygasa.
2. W wyjątkowych przypadkach i jeżeli pozostające zasoby finansowe dostępne w ramach Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w roku wystąpienia katastrofy nie są wystarczające do pokrycia kwoty pomocy uważanej za niezbędną, Komisja może zaproponować, aby różnica została sfinansowana z kwoty rocznej przeznaczonej na rok następny.

Artykuł 11

Rezerwa na pomoc nadzwyczajną

1. Rezerwa na pomoc nadzwyczajną może zostać wykorzystana, aby szybko zareagować na określone nadzwyczajne potrzeby na terenie Unii lub w państwach trzecich będące skutkiem zdarzeń, których nie można było przewidzieć w momencie uchwalania budżetu; w szczególności może być wykorzystana na działania w sytuacjach wyjątkowych i operacje w zakresie wsparcia w następstwie klęsk żywiołowych, katastrof spowodowanych przez człowieka, kryzysów humanitarnych, w przypadku zagrożeń na dużą skalę dla zdrowia publicznego, zagrożeń weterynaryjnych i fitosanitarnych, a także w sytuacjach szczególnej presji związanej z przepływami migracyjnymi na zewnętrznych granicach Unii, gdy okoliczności tego wymagają.
2. Roczną kwotę rezerwy ustala się na 600 mln EUR (w cenach z 2018 r.) i zgodnie z rozporządzeniem finansowym można ją wykorzystywać do roku n+1. Rezerwa ta

¹⁸ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

¹⁹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3).

zostaje zapisana w budżecie ogólnym Unii jako rezerwa. W pierwszej kolejności wykorzystuje się część rocznej kwoty wynikającą z roku poprzedniego. Ta część rocznej kwoty z roku n, która nie zostanie wykorzystana w roku n+1, wygasa.

W dniu 1 października każdego roku co najmniej jedna czwarta rocznej kwoty na rok n powinna pozostać dostępna na zaspokojenie potrzeb, które mogą powstać do końca roku.

Odpowiednio na operacje wewnętrzne i zewnętrzne można uruchomić nie więcej niż połowę kwoty dostępnej do dnia 30 września każdego roku.

Od dnia 1 października pozostała część dostępnej kwoty może zostać uruchomiona na operacje wewnętrzne lub zewnętrzne, aby zaspokoić potrzeby, które mogą powstać do końca roku.

Artykuł 12

Łączny margines na zobowiązania („rezerwa Unii”)

1. Łączny margines na zobowiązania („rezerwa Unii”), który ma zostać udostępniony poza pułapami określonymi w WRF na lata 2022-2027, obejmuje, co następuje:
 - a) marginesy pozostawione poniżej pułapów zobowiązań określonych w WRF na rok n-1;
 - b) od 2023 r., oprócz marginesów, o których mowa w lit. a), kwotę równoważną umorzeniom środków dokonany w trakcie roku n-2, z zastrzeżeniem art. [15] rozporządzenia finansowego.
2. Łączny margines na zobowiązania („rezerwa Unii”) lub jego część mogą zostać uruchomione przez Parlament Europejski i Radę w ramach procedury budżetowej przewidzianej w art. 314 TFUE.

Artykuł 13

Instrument elastyczności

Instrument elastyczności może być wykorzystywany na finansowanie w danym roku budżetowym i do wskazanej wysokości precyzyjnie określonych wydatków, których nie można było pokryć w ramach pułapów dostępnych w ramach co najmniej jednego innego działu. Z zastrzeżeniem akapitu drugiego pułap rocznej kwoty dostępnej na instrument elastyczności wyznacza się na 1 000 000 000 EUR (w cenach z 2018 r.).

Każdego roku roczna kwota dostępna na instrument elastyczności będzie zwiększana o następujące kwoty:

- a) kwotę równoważną części rocznej kwoty przeznaczonej na Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, która wygasła w poprzednim roku;
- b) kwotę równoważną części rocznej kwoty przeznaczonej na Fundusz Solidarności Unii Europejskiej, która wygasła w poprzednim roku zgodnie z art. 10 ust. 1;
- c) kwotę równoważną części rocznej kwoty przeznaczonej na rezerwę na pomoc nadzwyczajną, która wygasła w poprzednim roku zgodnie z art. 11 ust. 2.

Kwoty udostępnione na rzecz instrumentu elastyczności zgodnie z akapitem drugim wykorzystuje się na warunkach określonych w niniejszym artykule.

3. Niewykorzystana część rocznej kwoty przeznaczonej na instrument elastyczności może zostać wykorzystana do roku $n+3$. W pierwszej kolejności wykorzystuje się część rocznej kwoty wynikającą z lat poprzednich według porządku chronologicznego. Ta część rocznej kwoty z roku n , która nie zostanie wykorzystana w roku $n+3$, wygasa.

Artykuł 14

Margines na nieprzewidziane wydatki

1. Margines na nieprzewidziane wydatki, odpowiadający maksymalnie 0,03 % dochodu narodowego brutto Unii, ustanawia się poza pułapami WRF; ma to być ostateczny instrument umożliwiający działanie w nieprzewidzianych okolicznościach. Może on zostać uruchomiony wyłącznie w odniesieniu do budżetu korygującego lub budżetu rocznego.
2. Kwota wykorzystywana z marginesu na nieprzewidziane wydatki w każdym roku nie może przekraczać maksymalnej kwoty przewidzianej w rocznym dostosowaniu technicznym WRF i jest zgodna z pułapem zasobów własnych.
3. Kwoty udostępniane dzięki uruchomieniu marginesu na nieprzewidziane wydatki są w pełni kompensowane w marginesach co najmniej jednego działu WRF na bieżący rok budżetowy lub kolejne lata budżetowe.
4. Kwot kompensowanych zgodnie z ust. 3 nie uruchamia się w kontekście WRF. Skorzystanie z marginesu na nieprzewidziane wydatki nie może powodować przekroczenia łącznych kwot pułapów środków na zobowiązania i środków na płatności określonych w WRF na bieżący rok budżetowy i kolejne lata budżetowe.

Rozdział 4

Przegląd i rewizja WRF

Artykuł 15

Rewizja WRF

1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 3 ust. 2, art. 16–20 oraz art. 24, w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych okoliczności WRF mogą zostać poddane rewizji przy zachowaniu zgodności z pułapem zasobów własnych określonym zgodnie z obowiązującą decyzją w sprawie zasobów własnych.
2. Co do zasady, każdy wniosek dotyczący rewizji WRF zgodnie z ust. 1 zostaje przedstawiony i przyjęty przed rozpoczęciem procedury budżetowej dotyczącej danego roku lub pierwszego roku w okresie, którego wniosek dotyczy.
3. W przypadku każdego wniosku dotyczącego rewizji WRF zgodnie z ust. 1 analizuje się możliwości realokacji wydatków pomiędzy programami wchodzącymi w zakres działu, którego dotyczy rewizja, ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanego niepełnego wykorzystania środków.
4. W przypadku każdej rewizji WRF zgodnie z ust. 1 uwzględnia się możliwości skompensowania podniesienia pułapu dla jednego działu poprzez obniżenie pułapu dla innego działu.
5. W przypadku każdej rewizji WRF zgodnie z ust. 1 utrzymuje się odpowiedni stosunek zobowiązań do płatności.

Artykuł 16
Śródkresowy przegląd WRF

Przed dniem 1 stycznia 2024 r. Komisja przedstawia przegląd funkcjonowania WRF. Przeglądowi towarzyszą w stosownych przypadkach odpowiednie wnioski.

Artykuł 17
Rewizja związana z wykonaniem

Powiadamiając Parlament Europejski i Radę o wynikach dostosowań technicznych WRF, Komisja przedstawia w stosownych przypadkach wszelkie wnioski w sprawie rewizji łącznej kwoty środków na płatności, jakie uzna za konieczne, w świetle wykonania, celem zapewnienia należytego zarządzania rocznymi pulapami płatności oraz, w szczególności, ich należytego rozłożenia w czasie w odniesieniu do środków na zobowiązania.

Artykuł 18
Rewizja WRF w przypadku rewizji Traktatów

Jeżeli dojdzie do rewizji Traktatów, która miałaby wpływ na budżet, dokonuje się odpowiedniej rewizji WRF.

Artykuł 19
Rewizja WRF w przypadku rozszerzenia Unii

W przypadku przystąpienia lub przystąpienia do Unii dokonuje się rewizji WRF w celu uwzględnienia potrzeb w zakresie wynikających z tego wydatków.

Artykuł 20
Rewizja WRF w przypadku ponownego zjednoczenia Cypru

W przypadku ponownego zjednoczenia Cypru dokonuje się rewizji WRF w celu uwzględnienia kompleksowego rozwiązania sytuacji na Cyprze i dodatkowych potrzeb finansowych wynikających z ponownego zjednoczenia.

Rozdział 5

Wkład w finansowanie dużych projektów

Artykuł 21
Wkład w finansowanie dużych projektów

1. W ramach budżetu ogólnego Unii na lata 2021–2027 udostępnia się maksymalną kwotę w wysokości 14 196 mln EUR (w cenach z 2018 r.) na potrzeby dużych projektów realizowanych na podstawie [rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady XXXX/XX – Program kosmiczny]²⁰.
2. W ramach budżetu ogólnego Unii na lata 2021–2027 udostępnia się maksymalną kwotę w wysokości 5 406 mln EUR (w cenach z 2018 r.) na potrzeby projektu dotyczącego międzynarodowego eksperymentalnego reaktora termojądrowego (ITER).

²⁰ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

Rozdział 6

Współpraca międzyinstytucjonalna w procedurze budżetowej

Artykuł 22

Współpraca międzyinstytucjonalna w procedurze budżetowej

Parlament Europejski, Rada i Komisja (dalej „instytucje”) podejmują działania w celu ułatwienia przebiegu corocznej procedury budżetowej.

Instytucje współpracują ze sobą w dobrej wierze podczas całej procedury w celu uzgodnienia zajmowanych stanowisk. Instytucje na wszystkich etapach procedury współdziałają w ramach kontaktów na właściwym szczeblu międzyinstytucjonalnym, tak aby monitorować postępy prac i analizować stopień zbliżenia stanowisk.

Instytucje zapewniają jak największy stopień koordynacji ich odpowiednich harmonogramów prac w celu umożliwienia przeprowadzenia procedury w sposób spójny i sprzyjający zbliżeniu stanowisk, prowadzący do ostatecznego przyjęcia budżetu ogólnego Unii.

Rozmowy trójstronne mogą być organizowane na wszystkich etapach procedury oraz z udziałem przedstawicieli różnych szczebli, w zależności od charakteru przewidywanej debaty. Każda instytucja, zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym, wyznacza swoich przedstawicieli na każde posiedzenie, określa swój mandat negocjacyjny oraz z odpowiednim wyprzedzeniem informuje pozostałe instytucje o ustaleniach dotyczących posiedzenia.

Artykuł 23

Jedność budżetu

Wszystkie wydatki i dochody Unii i Euratomu ujmuje się w budżecie ogólnym Unii zgodnie z art. [7] rozporządzenia finansowego, w tym wydatki wynikające z wszelkich stosownych decyzji podjętych jednomyślnie przez Radę po konsultacji z Parlamentem Europejskim, w ramach art. 332 TFUE.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

Artykuł 24

Przejsie do następnych wieloletnich ram finansowych

Komisja przedstawi wniosek w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych przed dniem 1 lipca 2025 r.

Artykuł 25

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*